

حق الزحمه خانه داری زنان

زیر نظر استاد : دکتر سید مصطفی محقق داماد

تألیف

مراد مقصودی

(قاضی دادگستری و مدرس دانشگاههای ایلام)

انتشارات گویش

۱۳۸۴

مراد مقصودی، ۱۳۴۵ -
مبانی فقهی - حقوقی اجرة المثل خانه داری زنان / نویسنده مراد
مقصودی - ایلام: گویش، ۱۳۸۳.
۱۲۸ ص.

ISBN 964-7494-58-0

۱۰۰۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه: ص. [۱۲۴] - ۱۲۸ ص.

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب: حق الزحمه خانه داری زنان

نویسنده: مراد مقصودی

چاپ و لیتوگرافی: باقری

چاپ اول: ۱۳۸۴

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

شابک: ۹۶۴-۷۴۹۴-۵۸-۰۰

قیمت: ۱۰۰۰ تومان

ایلام - خیابان فردوسی - نرسیده به چهار راه یزدانی

تلفن ۳۳۳۳۱۰۶

انتشارات گویش

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۰	مقدمه ورود به بحث
	فصل نخست - مبانی مسئولیت زوج به پرداخت اجرت المثل
۲۱	بخش نخست - احترام به عمل انسان
۲۵	الف - اجرت المسمی و اجرت المثل عمل انسان
۲۷	ب - اجرت داشتن عمل در عرف
۲۹	بخش دوم - استیفای ناروا (استفاده بلاجهت)
۳۲	الف - درخواست آمر
۳۲	ب - عدم قصد تبرع
۳۸	ج - درخواست مطالبه
۳۹	بخش سوم - عامل اخلاقی انصاف و عدالت
۴۳	بخش چهارم - حقوق تطبیقی
	فصل دوم - شروط لازم برای استحقاق اجرت المثل
۵۱	بخش نخست - شروط قبل از طلاق
۵۱	الف - کارهای زوجه از وظایف شرعی او نبوده باشد
۵۲	۱- شیردادن (رضاع)
۵۶	۲- نگاهداری فرزند (حضانت)
۶۳	۳- اداره امور داخل منزل
۷۰	ب - به دستور زوج انجام گرفته باشد
۷۰	ج - به قصد تبرع نباشد
۷۱	د - تقاضای طلاق ناشی از عدم انجام وظایف همسردهی نباشد
۷۲	و - تقاضای طلاق ناشی از سوء اخلاق و رفتار زوجه نباشد
۷۵	هـ - تقاضای طلاق به درخواست زوجه نباشد
۷۷	بخش دوم - شروط بعد از طلاق
۷۷	الف - زوجه مطالبه نماید
۷۹	ب - شروط مالی فیما بین زوجین وجود نداشته باشد
۸۱	ج - تصالحی در بین نباشد

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۸۲	بخش سوم - مباحث قضایی (اثبات در دادگاه)
۸۲	۱- کارهای زوجه از وظایف شرعی او نباشد
۸۴	۲- انجام آن کارها به قصد تبرع نباشد
۹۱	۳- به دستور زوج انجام گرفته باشد
۹۲	۴- تقاضای طلاق ناشی از عدم انجام وظایف همسررداری و سوء اخلاق و رفتار زوجه نباشد
۹۲	۵- تقاضای طلاق به درخواست زوجه نباشد
	فصل سوم - بررسی فروعات مسأله و پاسخ به مجهولات
۹۴	بخش نخست - درخواست طلاق از طرف زوجه بعلت قانونی
۹۴	مبحث یکم - طلاق قضایی
۹۸	الف - عسر و حرج زوجه
۹۸	ب - عدم تأدیه نفقه زن
۹۹	ج - وجود حق فسخ برای زن
۹۹	د - طلاق ناشی از غیبت شوهر
۱۰۰	مبحث دوم - طلاق قراردادی
۱۰۱	الف - طلاق ناشی از وکالت و وکیل در توکیل بودن
۱۰۱	ب - طلاق توافقی
۱۰۵	بخش دوم - بررسی وضعیت شوهر برای تأدیه
۱۰۵	الف - رسیدگی به ادعای تهاتر
۱۰۸	ب - بررسی افسار شوهر در مقام پرداخت
۱۱۱	بخش سوم - اجرت المثل و راه‌حلهای نظری
۱۱۱	بند نخست - وضعیت حقوقی نحله و رابطه آن با اجرت المثل
۱۱۴	بند دوم - معیار و پارامترهای تعیین اجرت المثل
۱۱۶	بند سوم - رویه عملی دادگاهها
۱۲۲	نتیجه‌گیری
۱۲۴	فهرست منابع و مآخذ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ، خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ، اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ، الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ،
 عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ.

بدان کوش تا زود دانا شوی چسو دانا شوی زود والا شوی
 نه دانانر آنکس که والاترست که بالاترست آنکه دانانترست
 «بوشکور بلخی»

تا جهان بود از سر آدم فراز کس نبود از راز دانش بی نیاز
 مردمان بخرد اندر هر زمان راز دانش را به هر گونه زبان
 گرد کردند و گرمی داشتند تا به سنگ اندر همی بنگاشتند
 دانش اندردل چراغ روشن است وز همه بد برتن توجوشن است
 «رودکی معروفندی»

به هیچ مبحث و دیساجه‌ای قضا نوشت

برای مرد کمال و برای زن نقصان
 «پروین اعتصامی»

کودک هر آنچه دارد از آغوش مادر است

گر زشتخوی باشد و گر نیک محضر است

زن چون غفیف باشد و دانا و نیکجوی

در تیرگی چهل چون تابنده اختر است

«سخن مؤلف»

شرح جمال حور زرویت روایتی

آب خضر ز نوش لبانت کنایتی

ای قصه بهشت زکویت حکایتی

انفاس عیسی از لب لعلت لطیفه‌ای

حمد و سپاس بی‌حد و حصر خداوند متعال را که در ظل توجهات حضرت ولی عصر (عج) کتاب حاضر به بازار علم و دانش و دوستداران آن عرضه می‌گردد، بدون شک مبادرت به تألیف کتاب و چاپ و انتشار آن نیازمند صلاحیت علمی خاص خود می‌باشد که بنده خود را از این صلاحیت عاری می‌داند اما نظر به اینکه علی‌رغم این همه نگارش و نگرش تحول‌آمیز نسبت به حقوق زنان و به ویژه در میان کتب حقوق خانواده، خلاء کتابی با همین موضوع یعنی «حق الزحمه خانه‌داری زنان» که مبتلا به در کار قضایی می‌باشد ملاحظه گردید، و از طرفی چون مطالب کتاب حاضر نتیجه کار تحقیقات پایان‌نامه کارشناسی ارشد اینجانب در گرایش حقوق خصوصی می‌باشد که با پیشنهاد و راهنمایی استاد معزز و فرزانه جناب حجه الاسلام دکتر سید مصطفی محقق داماد موفق به نگارش و تدوین آن شدم، بدین علت تصمیم گرفته شد تا در جهت ترویج حمایت از حقوق زنان و بسط عدالت قضایی و نیز پر نمودن خلأی که در این خصوص وجود داشته است آنرا بصورت کتاب به چاپ رسانیده و به دوستداران علم و دانش به ویژه زنان کشور اسلامیمان تقدیم می‌گردد به این امید که مورد قبول قرار گیرد. یقیناً مطالب آن تهی از نقص و عیب نمی‌باشد که ارباب علم و خرد با تذکرات عالمانه خویش همواره بنده را راهنمایی خواهند نمود.

چکیده:

در سال ۱۳۷۱ ماده واحده اصلاح مقررات مربوط به طلاق به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسید. تبصره ۶ این ماده واحده مقرر می‌دارد:

«چنانچه زوجه کارهایی را که شرعاً بعهده وی نبوده به دستور زوج و با عدم قصد تبرع انجام داده باشد و برای دادگاه نیز ثابت شود دادگاه اجرت‌المثل کارهایی انجام گرفته را محاسبه و به پرداخت آن حکم می‌نماید.»

در این کتاب از نظر فقهی و حقوقی مبانی مسئولیت زوج به پرداخت آن، شروط و مواردی که لازم است تا این مسئولیت بوجود آید، نوع کارهایی که زن خانه‌دار انجام می‌دهد، کارهایی که وظیفه شرعی اوست و کارهایی که وظیفه شرعی او نیست، بار اثباتی مسأله در دادگاه و همچنین ابهامات و مجهولات قابل طرح پیرامون آن مورد بررسی قرار گرفته است و ضمن ارائه راه‌حلهایی برای تعیین مقدار و میزان این اجرت‌المثل، رابطه آن بانحله (بخشش) و همچنین وضعیت ماده واحده در جاهائی که حق درخواست طلاق قانونی از طرف زوجه وجود داشته باشد و اعسار شوهر در مقام پرداخت آن بررسی شده است.

مقدمه ورود به بحث

با بررسی تاریخی همراه با مطالعه جامعه شناسانه معلوم می‌شود که در ادوار گذشته به زنان که بخش مهمی از جامعه انسانی را تشکیل می‌دهد ظلم و ستم‌هایی روا داشته شده و حقوق اجتماعی و منزلت انسانی آنها رعایت نشده و براساس عادات و رسوم و اعتقادات اجتماعی و قوانین و مقررات حکومتی در مورد آنها تبعیض ناروا اعمال شده است، و حتی امروزه علی‌رغم نگرش تحول‌آمیز به حقوق زنان و اتخاذ سیاست‌های اعطای حقوق و پیشرفتهای بیشتر به زنان در سطح جامعه بین‌المللی، باز ما شاهد ظلم و تجاوز و تبعیض در مورد زنان هستیم. اما به هر حال امروزه :

«یکی از مسائل مهم و مورد توجه جامعه بین‌المللی مسأله حفظ و رعایت حقوق زنان و مراعات تساوی حقوق زن و مرد و عدم تبعیض براساس جنسیت است و مهمترین اسناد بین‌المللی که این مهم را به عهده دارند عبارتند از : منشور ملل متحد، اعلامیه جهانی حقوق بشر، میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی و کنوانسیون رفع هر نوع تبعیض علیه زنان»^۱

از دیدگاه اسلام با توجه به اینکه یکی از دلایل حقانیت و استواری آئین اسلام، جامعیت این آئین است، در روزگاری که حقوق زن کاملاً زیر پا گذاشته شده بود زن از حقوقی مساوی با حقوق مرد برخوردار بوده، و با بررسی و تدقیق در متون اصلی و معتبر اسلام همچون قرآن کریم و برخی روایات معتبر وارده از پیامبر اکرم (ص) عمدتاً زن بعنوان یک انسان کامل که با مرد از یک منشأ آفریده شده و مکمل یکدیگر هستند یاد شده و از لحاظ کرامت انسانی و احراز درجات عالی معنوی و کسب کمال و فضایل